

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, în privința inculpatului

*Eșanu Alexei Constantin, născut la
26 martie 1989 în s. Marinici, r-nul Nisporeni, locuitor
al mun. Chișinău, str. Independenței 17/8, ap. 15,
cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 03.06.2015 – 23.05.2016,
instanța de apel: 22.06.2016 – 14.09.2016,
instanța de recurs: 22.11.2016 – 18.01.2017.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 mai 2016, Eșanu Alexei a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal la 5 ani închisoare și în baza 264¹ alin. (3) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, adică 12.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare, cu amendă în mărime de 600 unități convenționale, adică 12.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la 23 mai 2016.

2. Instanța de fond a constatat că, la 11 mai 2014, aproximativ ora 19.20, inculpatul Eșanu Alexei, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în loc public și anume în parcul „La Izvor” din str. Calea Ieșilor, mun. Chișinău, de comun acord cu persoane necunoscute, acționând cu intenție directă îndreptată la încălcarea ordinii publice, având un comportament neadecvat, fără nici un motiv s-a adresat cu cuvinte necenzurate familiei Damaschin și Ursu, precum și altor persoane ce se odihneau în acest parc, după care, din motive huliganice, încălcând grosolan ordinea publică însoțită de amenințarea cu aplicarea violenței, prin acțiuni ce se deosebesc prin conținutul lor printr-o obrăznicie deosebită, a numit din nou membrii familiei Damaschin și Ursu cu cuvinte necenzurate care înjosesc demnitatea persoanei, după care, manifestând o agresivitate sporită, a aplicat împreună cu persoane necunoscute multiple lovituri în regiunea capului și corpului lui Damaschin G., Damaschin A., Ursu E. și Ursu V., cauzându-le dureri fizice și leziuni corporale.

Tot el, la 11 mai 2014, aproximativ ora 19.20, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în parcul „La Izvor” din str. Calea Ieșilor, mun. Chișinău, de comun acord cu persoane necunoscute, acționând cu intenție directă îndreptată la provocare de leziuni corporale, având un comportament neadecvat, manifestând o agresivitate sporită, a aplicat împreună cu persoane necunoscute multiple lovituri în regiunea capului și corpului lui Damaschin Gh., cauzându-i conform raportului de constatare medico-legală nr. 2085 din 12 mai 2014, leziuni corporale sub formă de fractura coastelor 10 și 11 pe dreapta cu echimoză la acest nivel, plagă contuză la nivelul sprâncenei stângi, echimoză pe față, excoriații pe antebrațul drept, care se califică ca vătămare medie.

Tot el, la 11 mai 2014, aproximativ orele 19.30, intenționat, deși a consumat băuturi alcoolice și fiind în stare de ebrietate alcoolică, s-a deplasat la volanul autoturismului „Hyundai”, numere de înmatriculare AN AX 994, pe teritoriul parcului public „La Izvor” situat în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, fiind stopat de către colaboratorii Batalionul de Reacționare Operativă al Direcției de Poliție, mun. Chișinău, Cojocari S. și Bruma N. În urma verificării, conducătorului auto Eșanu A., fiind suspectat de consum de băuturi alcoolice provocat de un miros puternic de alcool în aerul expirat, i-a fost propus să fie supus examinării medicale de stabilire a stării de ebrietate la Dispensarul Republican Narcologic, primul refuzând. Ulterior, fiind escortat în incinta Inspectoratului de poliție Buiucani, mun. Chișinău, fiindu-i propus din nou de către Ofițerul de sector Bulină R. de a fi supus examinării medicale de stabilire a stării de ebrietate și naturii ei, fiindu-i eliberată în acest sens o îndreptare pentru examinare, Eșanu A. a refuzat iarăși, consemnând refuzul său în actul emis de către ofițerul de poliție.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina parțial.

Totodată, vinovăția inculpatului este integral dovedită prin probele administrate.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și de amenințarea cu

aplicarea unei asemenea violențe, precum și acțiuni, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, acțiune săvârșită de mai multe persoane, în baza art. 151 alin. (2) lit. e) Cod penal, ca vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă, acțiune săvârșită de mai multe persoane și art. 264¹ alin. (3) Cod penal, ca refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și natura ei.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, una mai puțin gravă și una gravă, că nu este angajat în câmpul muncii, nu are persoane la întreținere, anterior nu a fost judecat, că circumstanțe agravante sau atenuante nu au fost stabilite, concluzionând că restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă prin izolarea lui de societate, or, asemenea pedeapsă va atinge scopul de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului cât și de alte persoane, contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, de regulile de conviețuire socială și de principiile morale.

3. Avocatul Igor Dorfman, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate pe art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, cu aplicarea art. 90 Cod penal, iar pe art. 264¹ alin. (3) Cod penal să fie liberat de răspundere penală cu încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea prescripției.

Apelantul a indicat că inculpatul a pledat nevinovat în partea incriminării infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, recunoscând vinovăția doar pe art. 264¹ alin. (3) Cod penal.

Dar, după condamnare, el și-a revăzut poziția, declarând că recunoaște integral vinovăția în comiterea infracțiunilor incriminate, căindu-se sincer de cele comise.

Partea vătămată Damaschin G. nu are pretenții de ordin material sau moral față de inculpat, prejudiciile fiindu-i restituite și ei s-au împăcat.

Pedeapsa sub formă de închisoare aplicată inculpatului pentru comiterea infracțiunilor de huliganism și vătămare intenționată medie a integrității corporale, este una prea gravă, urmând a i se aplica o pedeapsă mai ușoară, non-privativă de libertate.

Instanța de fond ilegal i-a aplicat pedeapsa lui Eșanu A. în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, dat fiind că în conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 60 Cod penal, la momentul pronunțării sentinței, expirase termenul de prescripție de tragere la răspundere penală pentru o infracțiune ușoară.

3.1. A declarat apel și avocatul Iurie Alexa, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat în comiterea

infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, iar pe art. 264¹ alin. (3) Cod penal, să fie liberat de răspundere penală, cu tragerea la răspundere administrativă în baza art. 55 Cod penal.

Apelantul a indicat că lipsește legătura cauzală între acțiunile inculpatului și consecințele negative survenite, prevăzute de art. 152 Cod penal.

La etapa inițială a conflictului, inculpatul discuta de unul singur cu Damaschin Gh. și de unul singur i-a aplicat lovitura în față.

Soția părții vătămate a declarat, că inculpatul imediat după aplicarea loviturii a urcat în automobil și a plecat, timp în care asupra părții vătămate s-au năpustit alte persoane necunoscute.

Astfel, inculpatul nu poate fi tras la răspundere penală ca fiind complicele persoanelor care au doborât la pământ partea vătămată aplicându-i lovituri în regiunea coastelor.

Pe epizodul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal, instanța de fond urma să aplice prevederile art. 55 Cod penal, cu tragerea inculpatului la răspunderea contravențională pentru fapta comisă. Or, acesta a recunoscut vina, manifestând căința sinceră și a conlucrat cu organul de urmărire penală.

Pedeapsa aplicată inculpatului este disproporționat de aspră în raport cu acțiunile comise, cu personalitatea inculpatului, care nu a fost anterior judecat, a conlucrat cu organul de urmărire penală, a recunoscut parțial vina. În aceste împrejurări, necesitatea aplicării pedepsei definitive de 6 ani privațiune de libertate, nu a fost motivată de către instanța de fond.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, apelul declarat de avocatul I. Alexa a fost respins ca nefondat, iar apelul avocatului I. Dorfman a fost admis, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal de învinuire a lui Eșanu Alexei în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e), 287 alin. (2) lit. b) și 264¹ alin. (3) Cod penal, a fost încetat, pe motiv că există o cauză care înlătură răspunderea penală.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că în ședința de apel inculpatul a recunoscut integral vina, căindu-se sincer de cele comise. A susținut apelul declarat de avocatul I. Dorfman, dar apelul avocatului I. Alexa nu l-a susținut, solicitând retragerea lui.

Totodată, necătând că inculpatul a recunoscut vinovăția, faptul comiterii acțiunilor infracționale este dovedită prin probele administrate.

Instanța de fond, corect a stabilit situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului, încadrarea juridică corespunzătoare.

Potrivit art. 407 Cod procedură penală, instanța de apel reține că, în speță nu poate fi satisfăcută cererea de retragere a apelului declarat de avocatul I. Alexa, depusă în instanța de apel de către inculpat, deoarece retragerea nu a fost făcută de apelant - avocatul I. Alexa, ci de inculpat, ceea ce nu exprimă în mod direct voința apelantului.

Ca urmare a faptului că, prin apelul avocatului I. Dorfman se solicită pronunțarea unei alte soluții decât cea din apelul declarat de avocatul I. Alexa, instanța de apel nu se va expune asupra motivelor invocate în apelul declarat de avocatul I. Alexa, urmând ca acesta să fie respins ca nefondat.

Partea vătămată Damaschin Gh., prin cererea din 06.06.2016, a indicat că inculpatul i-a restituit integral prejudiciile materiale și morale, și că ei s-au împăcat.

Totodată, inculpatul și avocatul I. Dorfman au solicitat aplicarea prevederilor Legii RM nr. 210 din 29.07.2016 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM”, cu încetarea procesului penal pe caz.

Potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Conform art. 1 alin. (1) din Legea RM nr. 210 din 29.07.2016, în vigoare din 09.09.2016, „privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor inculpate, care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12.

Potrivit art. 2 alin. (1) din Legea menționată, procesul penal încetează la faza de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. Încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.

Astfel, inculpatul întrunește cerințele prevăzute la art. 1 din Legea RM nr. 210 din 29.07.2016 și cade sub incidența prevederilor art. 2 din Legea menționată.

Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23.05.2016, inculpatul a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b), 152 alin. (2) lit. e), 264¹ alin. (3) Cod Penal, infracțiuni care au fost comise la 11.05.2014, adică până la adoptarea Legii RM nr. 210 din 29.07.2016, „privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

Infracțiunea din art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, este una mai puțin gravă, pentru care legea prevede închisoare de până la 5 ani. Infracțiunea din art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal este una gravă, pentru care legea prevede închisoare de la 5 la 7 ani, iar infracțiunea din art. 264¹ alin. (3) Cod penal este una ușoară, pentru care legea prevede amendă în mărime de la 550 la 650 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.

Inculpatul anterior nu a fost judecat, a recunoscut vina integral și s-a căit de cele săvârșite, prejudiciul material și moral cauzat a fost recuperat părții vătămate Damaschin G., ultimul declarând prin cerere scrisă că nu are careva pretenții față de inculpat, cu care s-a împăcat.

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, inculpatul și-a manifestat acordul privind aplicarea actului amnistiei.

Conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia.

Potrivit art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 4) – 9), art. 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal.

Conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Astfel, procesul penal în cauză urmează a fi încetat, din motiv că există o cauză care înlătură răspunderea penală, și anume, intervenirea actului amnistiei.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat, că conform art. 14 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se absolvă de pedeapsă complementară, cu excepția pedepsei cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, persoana în privința căreia se aplică prevederile art. 2-9 și 11.

Instanța de apel neîntemeiat a încetat a procesul penal în baza art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, deoarece contravine interdicției prevăzute la art. 14, dat fiind că inculpatul nu poate fi absolvit de pedeapsă complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, care este obligatorie conform sancțiunii art. 264¹ alin. (3) Cod penal.

Instanța de apel trebuia să adopte o decizie de condamnare conform prevederilor art. 398 alin. (4) pct. 2), alin (6) Cod de procedură penală, cu liberarea inculpatului de executarea pedepsei principale stabilite prin sentința din 23.05.2016, potrivit art. 107 Cod penal.

În privința pedepsei complementare era necesar de a adopta una din următoarele soluții: de menținere a sentinței în această parte - cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, sau de admitere a apelului avocatului în partea ce ține de mărirea termenului pedepsei complementare, cu expunerea în decizie a motivelor pronunțării acestor soluții, în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, fapt ce pe caz nu a avut loc.

Instanța de apel a pronunțat o decizie care este contrară Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM și art. 389 Cod de procedură penală, fapte ce urmează a fi calificate ca erori.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea comisă de inculpat și a aplicat actul amnistiei, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material.

Or, recursul ordinar este fondat pe un singur argument, că inculpatul nu poate fi absolvit de pedeapsă complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, deoarece această soluție contravine interdicției prevăzute la art. 14 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din 29.07.2016 (*pct. 5. din decizie*).

Sub acest aspect se reține că, Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din 29.07.2016, prevede în art. 1- 9 soluțiile de încetare a procesului penal față de persoanele inculpate, la faza de judecare a cauzei, și cea de absolvire de pedeapsă sau de executare a pedepsei în privința persoanelor condamnate, dar deja la fazele ulterioare a procesului penal.

În virtutea prescripțiilor din art. 65 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, la faza de judecare a cauzei în instanța de apel, persoana are statut de inculpat.

Totodată, potrivit art. 396 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Art. 2 alin. (1) și (2) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din 29.07.2016, stipulează clar că **procesul penal încetează la faza de judecare**, adică necondiționat și fără stabilirea pedepsei, referitor la infracțiunea săvârșită până la

adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal prevede în calitate de pedeapsă principală maximă nu mai aspră decât închisoare pe un termen de 7 ani. Încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc **cu acordul scris al persoanei inculpate**.

Or, art. 14 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din 29.07.2016, prevede că **se absolvă de pedeapsă** complementară, cu excepția pedepsei cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, persoana în privința căreia se aplică prevederile art. 2–9 și 11.

Prin urmare, chestiunea privind absolvirea sau neabsolvirea de pedeapsă complementară se soluționează doar față de persoana condamnată, nu și cea inculpată.

Deci, soluția instanței de apel de încetare necondiționată, adică fără stabilirea pedepsei, a procesului penal în privința **inculpatului** Eșanu A. este conformă prevederilor art. 2 alin. (1) și (2) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din 29.07.2016, deci este una legală și întemeiată (*pct. 4. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, în privința inculpatului Eșanu Alexei Constantin, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 februarie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco